

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 9. mars 2026

Sak 2026/95 - Oslo Badstuforening - org.nr. 918 303 391 - klage over vedtak om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon

Lotterinemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, og medlemmene Renate Kristiansen og Joachim Amundsen Trana

Sakens bakgrunn

- (1) Oslo Badstuforening (heretter «klager») søkte 1. september 2025 om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2024. Søknaden gjaldt et søknadsbeløp på 3 459 075 kroner etter forenklet modell.
- (2) Klager sendte 22. september 2025 en e-post til Lotteritilsynet og opplyste om at søknaden manglet revisorrapport. Klager ba om en tilbakemelding på om det var en frist for ettersending av dokumentasjon.
- (3) Lotteritilsynet besvarte henvendelsen ved brev 27. september 2025 og ga samtidig frist til 13. oktober 2025 til å ettersende revisorrapporten.
- (4) Klager ettersendte den manglende revisorrapporten til Lotteritilsynet ved e-post 13. oktober 2025.
- (5) Lotteritilsynet avslo søknaden 16. desember 2025, med den begrunnelse at frivillig innsats ikke er en viktig del av virksomheten det søkes kompensasjon for. Tilsynet legger til grunn at foreningens medlemskontingent i stor grad er knyttet til gjenytelser, og derfor ikke kan regnes som frivillig innsats. Selv om foreningen har en del gratis arbeidsinnsats og har mottatt noen inntekter i form av gaver, vurderer tilsynet at dette utgjør en liten del av organisasjonens totale virksomhet. Tilsynet legger derfor til grunn at forholdet mellom ulønnet og lønnet arbeid er for stor til at den frivillige innsatsen kan anses å utgjøre en viktig del av virksomheten.
- (6) Klager påklaget vedtaket 5. januar 2026. Klager anfører at frivillighet er en viktig og stor del av foreningens virksomhet, både når det gjelder omfang og identitet og tilhørighet. Det vises til at medlemsundersøkelser viser at den nest viktigste årsaken til at medlemmer velger Oslo Badstuforening er å støtte foreningen. Tilgjengelighet er oppgitt å være den viktigste årsaken. Klager har i 2024 ansatt en egen frivillighetskoordinator og utarbeidet en «Plattform for frivillighet», som er vedlagt klagen. Det påpekes at plattformen og tilhørende ressurser i foreningen i det videre arbeidet vil skape en enda tydeligere retning for den frivillige innsatsen. Frivilligheten i foreningen er organisert i ulike grupper innenfor ulike tema. Informasjon om de ulike gruppene er tilgjengelig på klagers nettsider, og registrering på nettsidene gjør det raskt og enkelt å bli frivillig i foreningen.

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon:

+47 55 19 30 00

Klager sender regelmessig nyhetsbrev til medlemmene, der det blant annet oppfordres til å bli frivillig. De frivillige får gjennom sin gruppetilhørighet også informasjon på e-post eller vi andre digitale kanaler. Klager bruker også sosiale medier aktivt for å fortelle om frivilligheten.

- (7) Klager viser videre til at medlemskap i foreningen ikke bare gir tilgang til badstuene, men også tilgang til et fellesskap der frivillighet er essensiell. Klager erkjenner at medlemskap gir lavere pris på bruk av badstu, men påpeker at de fleste organisasjoner som foreningen sammenligner seg med, også tilbyr rabatter på aktivitetene. Klager anfører derfor at kontingent, frivillig innsats og gaver samlet sett tilfredsstillende kravene til kompensasjon.
- (8) Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre vedtaket og oversendte klagen med innstilling 15. januar 2026 til Lotterinemnda for behandling.
- (9) Klager, representert ved Advokatfirmaet SGB AS, sendte ved e-post 29. januar 2026 merknader til Lotteritilsynets innstilling til Lotterinemnda. Det vises til at Skatteetaten ved endringsvedtak 1. oktober 2025 kom til at Oslo Badstuforening hadde ervervsmessig formål etter skatteloven § 2-23, og at foreningens ytelser ikke var unntatt merverdiavgift. Skatteetatens vedtak ble påklaget 17. november 2025. Skatteetatens vedtak og klagen på vedtaket, samt en redegjørelse for foreningens aktiviteter i 2024 og klagers årsrapport for 2024 var vedlagt e-posten.
- (10) I merknadene vises det til at Kultur- og likestillingsdepartementet i høringsnotat 14. oktober 2024 har uttalt at medlemskontingent og gaver skal hensyntas ved vurderingen av om frivillig innsats er en viktig del av virksomheten, forutsatt at gaven og kontingenten «ikke er motivert av store økonomiske fordeler eller at det kommer sterke bindinger med gaven som gis». Klager påpeker at medlemsrabatten utgjør et relativt lite beløp, og kan ikke anses som store økonomiske fordeler. Det vises videre til at det er nærliggende å anta at rabattene er på størrelse med de som gis i eksempelvis Den Norske Turistforening i forbindelse med bookinger av overnatting. Klager er ikke enig i at det er grunnlag for å anta at foreningens fordelsprogram faktisk motiverer til medlemskapet. Det vises i denne forbindelse til at kun 13 683 av medlemmene av det totale antallet medlemmer på 18 000, benyttet fordelsprogrammet én eller flere ganger. Med henvisning til høringsnotat 14. oktober 2024 vises det videre til at kontingent skal likestilles med frivillig innsats, og at det kun kan gjøres unntak fra dette når medlemmene får fordeler som påfører foreningen økte kostnader. Klagers driftskostnader består med noen få unntak av faste kostnader, og medlemmenes bruk av badstuene påfører derfor ikke foreningen økte kostnader. Klager anfører derfor at medlemskontingenten skal tillegges vekt ved vurderingen av om frivillig innsats er en viktig del av virksomheten. Klager fremholder at det i denne forbindelse må legges vekt på at bidragene kommer fra et stort antall medlemmer, og ikke en liten gruppe givere.
- (11) Klager anfører etter dette at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten, og at foreningen har rett på merverdiavgiftskompensasjon. Det vises til at det ved vurderingen må legges til grunn at det er lagt ned 2 848 dugnadstimer fordelt på 245 medlemmer, og at antallet medlemmer som har deltatt på dugnadene i seg selv er et argument som tilsier at vilkåret er oppfylt. Foreningen har mottatt 5 094 000 kroner i medlemskontingent fra 18 000 medlemmer, og gaver på 736 000 kroner. Klager påpeker at dersom det legges til grunn samme vederlag per årsverk for lønnet og ulønnet arbeid, vil den samlede verdien av frivilligheten utgjøre rundt 7,9 millioner kroner. Det vises for øvrig til klagen og merknadene i sin helhet.

Det rettslige grunnlaget

- (12) Det rettslige grunnlaget er forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner (forskriften), som er opphevet, men som gjaldt på søknadstidspunktet.
- (13) Formålet med merverdiavgiftskompensasjon er å fremme frivillig aktivitet, og ordningen skal kompensere for kostnader frivillige organisasjoner har til merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester, jf. forskriften § 1.
- (14) Etter forskriften § 5 femte ledd må søkerne kunne dokumentere at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for. Det fremgår videre av bestemmelsen at gratis arbeidsinnsats, medlemskontingent og gaver likestilles når det gjelder kravet til frivillig innsats. Gratis styreinnsats tilfredsstiller ikke kravet til frivillig innsats alene. Det må ikke være for tett knytning mellom kontingent, gaver eller gratis arbeidsinnsats og gjenytelser.
- (15) Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

- (16) Oslo Badstuforening sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 16. desember 2025 om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon.
- (17) Det følger av forskriften § 5 femte ledd første setning at søkere må kunne dokumentere at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for. Vurderingen av uttrykket «viktig del av virksomheten» er skjønnsmessig, der det blant annet kan legges vekt på forholdet mellom lønnet og ulønnet arbeid. Som frivillig innsats likestilles gratis arbeidsinnsats, medlemskontingent og gaver, jf. § 5 femte ledd andre setning. For at kontingent, gaver eller gratis arbeidsinnsats skal regnes som frivillig innsats må det ikke være for tett knytning til gjenytelser, jf. § 5 femte ledd siste setning.
- (18) Det fremgår av klagers årsregnskap for 2024 at foreningen hadde driftsinntekter på 49 587 057 kroner det året. Driftsinntektene består utelukkende av salgsinntekter. Klager har i søknaden oppgitt at foreningen i 2024 hadde 18 000 medlemmer som betalte medlemskontingent, og at kontingenten samlet sett utgjorde 5 094 000 kroner. Dette tilsvarer i overkant av 10 prosent av de totale driftsinntektene.
- (19) Klager har opplyst at medlemskontingenten utgjorde 300 kroner i 2024. En enkeltbillett til fellesbadstu kostet 195 kroner for de som ikke var medlem av foreningen. De som hadde medlemskap kunne kjøpe enkeltbillett for 120 kroner, og hadde tilgang til å stå i kø for å kjøpe månedskort. Medlemmene fikk også rabatt for leie av privat badstu på 300 kroner.
- (20) Klager har anført at medlemskontingenten ikke er knyttet til gjenytelser og derfor skal regnes som frivillig innsats.
- (21) Det fremgår av høringsnotat 14. oktober 2024 punkt 6.3 at medlemskontingenter og gaver skal være med i vurderingen av om frivillig innsats er en viktig del av organisasjonens

aktiviteter, jf. forskriften § 5 femte ledd. Videre uttales det at gaven eller medlemskapet må være frivillig, blant annet ved at det ikke er pliktig medlemskap, at medlemskapet ikke er motivert av store økonomiske fordeler eller at det kommer sterke bindinger med gaven som gis. I høringsnotatet punkt 6.4.1 uttaler departementet at:

«Mange organisasjoner har medlemsfordeler knyttet til seg i varierende grad, som at medlemskap i idrettslaget gir rabatt på den lokale sportsklubben eller at en rednings- og beredskapsorganisasjon gir rabatt på førstehjelpskurs. Dette er eksempler som ikke gir store økonomiske fordeler for medlemmene. Samtidig påfører det heller ikke organisasjonen økte kostnader, og vil dermed ikke redusere verdien av den frivillige innsatsen. Dersom en organisasjon derimot får økte kostnader som følge av fordeler organisasjonen tilbyr medlemmene, vil dette være en indikasjon på at det foreligger gjenytelser som påvirker verdien av den frivillige innsatsen (reduksjon av den frivillige innsatsen). Rabatt hos den lokale sportsbutikken for medlemmene gir for eksempel hverken kostnader eller reduserte inntekter for et idrettslag.»

- (22) Klagers medlemskontingent utgjorde 300 kroner i 2024. Når medlemmene oppnår rabatter på 75 kroner og 300 kroner for bruk av henholdsvis fellesbadstu og privat badstu, reduseres den frivillige karakteren av medlemskontingenten betydelig. Klager har selv opplyst på hjemmesidene at «[m]edlemskap lønner seg fort» hvis du planlegger å komme mer enn fire ganger på fellesbadstu innenfor et kalenderår, og at det lønner seg å være medlem fra første eller andre bestilling av privat badstu. Rabatten utgjorde videre i underkant av 40 prosent av prisen for bruk av fellesbadstu i 2024. Fordelene knytter seg også direkte til foreningens hovedaktivitet, som i søknaden er oppgitt å være drift og anskaffelse av badstuer. Selv om fordelene ikke medfører økte kostnader for foreningen, innebærer rabattene at klagers inntekter blir reduserte. Dette underbygger at det foreligger en gjenytelse knyttet til medlemskontingenten.
- (23) Lotterinemnda har etter dette kommet til at det er for tett knytning mellom klagers medlemskontingent og gjenytelser, og at kontingenten derfor ikke kan regnes som frivillig innsats, jf. forskriften § 5 femte ledd siste setning.
- (24) Klager har anført at de fleste organisasjoner som foreningen sammenligner seg med, også tilbyr rabatter på aktivitetene. Det vises konkret til at klagers rabatter er på størrelse med de som gis i Den Norske Turistforening i forbindelse med bookinger av overnatting.
- (25) Lotterinemnda skal i denne saken ta stilling til det påklagde vedtaket. Hvorvidt det eventuelt er for tett knytning mellom medlemskontingent og gjenytelser i andre organisasjoner, kan ikke tillegges vekt ved vurderingen av om klagers kontingent kan regnes som frivillig innsats. Nemnda bemerker også at selv om en organisasjons medlemskontingent ikke kan regnes som frivillig innsats, kan organisasjonen likevel oppfylle vilkåret hvis det er dokumentert at annen frivillig innsats er en viktig del av virksomheten.
- (26) Det fremgår av klagers årsmelding for 2024 at foreningen hadde 245 frivillige, som hadde utført totalt 2 848 timer gratis arbeidsinnsats det året. Dette utgjør i overkant av 1,6 årsverk med frivillig innsats. Foreningen hadde 31 sysselsatte årsverk og lønnskostnader på rundt 23,4 millioner kroner. Ulønnet innsats utgjorde da omtrent fem prosent av klagers totale virksomhet. Klager mottok i tillegg tre gaver på til sammen 736 000 kroner i 2024. Gavene utgjør 1,5 prosent av foreningens totale driftsinntekter.

- (27) Klager har anført at frivillighet er en viktig og stor del av foreningens virksomhet, og har blant annet trukket frem at foreningen har ansatt en frivillighetskoordinator og utarbeidet en «Plattform for frivillighet» i 2024. Basert på dette fremstår det som at foreningen fokuserer på og ønsker å tilrettelegge for frivillighet. Klager har likevel ikke dokumentert at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for. Selv om foreningen hadde en del frivillig innsats i 2024, anses omfanget av ulønnet arbeid for å være begrenset i forhold til den lønnede innsatsen. Differansen mellom ulønnet og lønnet arbeid er derfor for stor til at den frivillige innsatsen kan anses å utgjøre en viktig del av virksomheten.
- (28) Lotterinemnda har etter dette kommet til at det ikke er dokumentert at den frivillige innsatsen er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for, jf. forskriften § 5 femte ledd.

Konklusjon

- (29) Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Lotteritilsynets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur